

## N:o 72.

Af herr **K. H. G. von Schéele**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändring af mom. 7 i kungl. brefvet den 17 oktober 1778.

Icke mindre än 8 gånger har, så vidt jag vet, förslag inom Riksdagen förelegat till förändring eller upphäfvande af mom. 7 i kungl. brefvet den 17 oktober 1778, hvori med angifvet syftemål att förekomma barnamord föreskrifves, att »Kvinna, som å okänd ort vill framföda foster, må i sådant syfte lämnas ostörd utan någons åtal och efterfrågan om hennes person eller tillstånd». Först sista gången, år 1898, vann förslaget nämnvärdt understöd, i det att Andra Kammarens tillfälliga utskott, till hvars förberedande behandling det nu var öfverlämnadt, hemställde och kammaren beslöt för sin del i öfverensstämmelse härmed utan debatt eller votering, att Riksdagen i skrifvelse till Konungen måtte anhålla, »det tacktes Kungl. Maj:t dels låta utreda, om och på hvad sätt sådan ändring af mom. 7 i kungl. brefvet den 17 oktober 1778 angående barnamord samt andra därmed i sammanhang stående författningsbestämmelser må kunna företagas, att moderns namn blifver fortfarande skyddadt mot offentliggörande, men till upplysning och ledning i vissa af Kungl. Maj:t uppgifna och bestämda fall på lämpligt sätt antecknadt, dels ock att, så fort ske kan, till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kan föranleda.» Med 37 röster mot 31 afböjde dock Första Kammaren att ansluta sig till medkammarens beslut.

Det tyckes således hafva förefunnits skäl att redan tidigare underställa den viktiga frågan Riksdagens förnyade pröfning. Och afgörande för att icke längre uppskjuta därmed synes mig vara det sätt, hvarpå denna sak inom Riksdagen utan gensaga bedömdes från flere

håll vid debatten den 10 februari sistlidet år rörande Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om oäkta barns arfsrätt efter moder och modernefränder. Till dessa uttalanden gafs osökt anledning af lagutskottets slutord i dess utlåtande häröfver: »Man torde haft anledning vänta, att Kungl. Maj:t i samband med förevarande lagförslag fogat anstalt om ändring i nämnda lagstadgande.» Detta har likväl allt hittills icke skett.

Hvad som gjorde den ifrågavarande föreskriften vid tiden för dess tillkomst i någon mån berättigad, lär icke vidare befinnas utgöra tillräcklig grund för bibehållande däraf. Ty om än barnamorden till en början efter det kungl. brefvets utfärdande minskats och man kan antaga, att detta förhållande delvis haft sin orsak i den dymedelst beredda lättnaden för modern att undgå offentlig vanära, så kan sådant numera knappast antagas vara fallet. I de ekonomiskt lyckligare lottade samhällslagren är en utländsk resa en både lättare och säkrare väg att fördölja ett dylikt felsteg, och för de fattiga är nog beredandet af utkomst och vård åt det väntade barnet — något som ju numera icke får saknas — bästa sättet att förekomma ifrågavarande brott.

Redan år. 1892 föreslog den då tillsatta kyrkolagskommittén nämnda bestämmelses upphäfvande, och statistiska centralbyrån uttalade i ett underdånigt utlåtande 1893, att sagda rättighet ingalunda står i öfverensstämmelse med den i inskräntare mått åt oäkta barn tillerkända arfsrätten. Kyrkomötet har äfvenledes två gånger, 1898 och 1903, hos Kungl. Maj:t gjort underdånig hemställan i samma riktning. Enär det emellertid icke kan förnekas, att ett fullständigt upphäfvande af bestämmelsen i fråga skulle innebära fara för mödrar att förlora sin ställning i samhället och därmed äfventyra sin bärgrning till skada för både henne själf och barnet, borde denna fara samtidigt förebyggas, hvilket kyrkolagsutskottet föreställde sig kunna ske genom uppläggande å pastorsexpeditionerna af en särskild bok för dylika anteckningar, till hvilken allmänheten icke skulle äga tillträde, eller på annat sätt.

På anförda grunder tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t, efter utredning om sättet för sådan ändring af mom. 7 i kungl. brefvet den 17 oktober 1778, att moderns namn blifver fortfarande skyddadt mot offentliggörande, men till upplysning och ledning i vissa af Kungl. Maj:t uppgifna och bestämda fall på lämpligt sätt antecknad, till Riksdagen

inkomma med det förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 25 januari 1906.

*K. H. Gez. von Schéele.*

---

### N:o 73.

Af herr **J. Nydal**, om ändrad lydelse af 18 kap. 16 § strafflagen.

I anledning af i ämnet väckta motioner har Andra Kammaren vid tre föregående riksdagar, nämligen 1902, 1903 och 1905, godkänt en sådan ändring i 18 kap. 16 § strafflagen, hvarigenom det straffrättsliga djurskyddet, nu inskränkt till »egna eller andras kreatur», skulle utsträckas till djur i allmänhet, hvaremot Första Kammaren, som synes hafva befarat, att den föreslagna lagändringen möjligen kunde lägga hinder i vägen för fri vetenskaplig forskning samt leda till trakasserier mot jägare och fiskare, lika många gånger afslagit densamma. — Någon verklig grund för en dylik farhåga torde dock svårigen kunna påvisas. Om lagen, sådan den nu lyder, icke är tillämplig på experiment med lefvande djur, ehuru därvid »egna eller andras kreatur» företrädesvis användas, så lär den väl icke bli det endast därigenom, att lagens skydd utsträcker jämväl till andra djur. Är det ej »uppenbar grymhet» att experimentera med en häst, en kalf, en hund, en katt eller en kanin, så är det ej heller så att experimentera med ett marsvin, en råtta eller en groda. Ej heller kan det rimligtvis antagas, att användandet vid jakt och fiske af sådana jakt- och fångstsätt, som det allmänna rättsmedvetandet finner moraliskt tillåtliga, skulle af våra